

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 26 (289)

Fredagen den 30 juni 1893.

6:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9: — Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5: —		Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	---	---	--	---

Elpis Melena, »Kretas välgörarinna».

Ön Kreta, belägen mellan ägeiska och libyska hafven, är måhända det härligaste land i Europa.

Kreta är »vårens rike»; dess klimat är skönt, dess luft smekande och fylld af vällykt från otaliga söderns ljufvaste växter. Redan Hippokrates sände sjuka till denna ö för att där söka bot, och från alla Europas länder komma alljämt sjuklingar dit för att finna vår och sommar, medan vinter och kyla råda nästan öfver allt i Europa utom på denna af naturen så rikt begåfvade ö. När i nordens snön och frosten ännu äga härskarmakten, äro på Kreta mandelträden redan utblommade och prunka i frisk, ung grönska; oliverna bära sina grågröna löf; orange- och citronträden äro tyngda af mogen frukt; på åkrarna grönskar säden, och i trädgårdarna blomma geranier, rosor, löfkojor, reseda och violer. Visserligen hafva då fikon- och vinträd endast helt nyss satt frukt — men Kreta är dock, som sagdt, vårens rätta land!

Det är en sagornas ö — en af de gamle grekerna mångbesjungen hvi-

loort för sjöfarande hjältar, hvilka dock enligt folktron här utsattes för mångahanda frestelser — det sköna landet lockade till vecklighet, och mången tapper grek glömde sannolikt mellan dess vinberg och orangelundar hem och fosterland. Kreta är »Minos rike», gudasönens, hvilken gaf landet lagar, af gud Zeus själf dikterade i en grotta i berget Ida. Kreta är Minotauros ö, den människoätande tjurens, är platsen för hjältefursten Theseus bedrifter; som sagdt, Kreta är söderns i poesi och prosa mångbesjungen, hemlighetsfulla sagoland.

Dess »hvita berg» äro fyllda med grottor och irrgångar — sagans »labyrint» —; i dess städers hamnar vimla skepp från alla länder och ljuda alla tungomål; västerns och österns kultur mötas här, hafva i århundraden, i årtusenden så gjort. Öns läge på lika långt afstånd från Europa, Afrika och Asien gjorde den redan i uräldsta tider lätt tillgänglig äfven för de enklaste fartyg. — Nu brusa ångare från när och fjärran öfver hafven med de klassiska

Som vi äro, äro våra barn.

Herder.

namnen och anlöpa sagoöns många hamnar.

Men detta paradiset har ock sina stora brister. Hur härligt än själfva landet är, så behärskas det dock af ett släkte, som sedan urminnes tid varit illa känt. Redan Paulus omtalade detta, då han i sitt bref till Titus säger, att på Kreta »finnas många genstörtare, onyttiga skvallrare och bedragare — — — en af deras egna profeter har sagt: 'kreterna ljugare städs, ond djur, onyttiga bukar!' Detta vittnesbörd är sant,» försäkrar Paulus kort och godt. Och ännu är i södern detta ordstäf allmänt: »att handla kretensiskt mot en kreter», det vill säga detsamma som att handla skurkaktigt mot en skurk.

Befolkningen består hufvudsakligast af turkar och greker, sedan århundraden dödligt hatande hvarandra, förföljande hvarandra med mord och brand; och detta nationalhat har snarare ökat än mildrats under de fåfänga försök grekerna, sphakioterna, öns ursprungliga folk, under detta århundrade, ja ända in i senaste tider upprepade gånger gjort att afskudda sig Turkiets herravälde.

De blodiga inbördesstriderna hafva ännu mera i alla hänseenden förvildat kreternas nationalkaraktär, och den sköna ön är således trots all naturens yppiga fägring ingalunda något lockande hemvist för personer, vana vid andra europeiska staters ordnade, lagbundna förhållanden. Det torde också vara sällsynt att af civiliserade människor andra slå sig ned här än de, hvilkas ämbete eller yrke såsom konsul, köpmän o. s. v. nödga dem därtill.

En person finnes dock, som vågat det djärfva steget att för alltid bosätta sig på det sköna, tvistuppfyllda Kreta. Det är en kvinna, en berömd, förnämlig dam, baronessan Marie Espérance de Schwartz, i södra Europa, ja i hela Europa, med undantag kanske af vårt Sverige, känd och aktad under författarinnanamnet Elpis Melena (af grekiska orden elpis = hopp = Espérance och Melena = svart = Schwartz), känd och aktad förnämligast för sitt stora lifsarbete i humanitetens och folkfrihetens tjänst, för allt, hvad hon verkat för de betryckta folkens frihetsstrider, för svagas och sjukas värn, för de misshandlade djurens skydd.

Elpis Melena har nu i nära 30 år varit bosatt i den lilla byn Khalepa på Kreta; hon har under denna tid förvärfvat sig äretiteln »Kretas välgörarinna».

Det är hufvuddragen af denna kvinnas mänskliga lefnadshistoria jag i korthet vill berätta. Ädla människors lifsöden bli alltid lärorika och väckande, om än skådeplatsen för desamma ligga vidt fjärran från den, på hvilken vår egen enkla lifssaga förflyter.

Elpis Melena föddes den 8 nov. 1821 i Hertfordshire i England; hennes fader var från Hamburg och grundlade i London en storartad bankaffär; hennes moder tillhörde den gamla piemontesiska och grefliga släkten Sylvestre de Sassy. Hennes moster var under många år hofmästarinna för prinsessan Augusta af Preussen, sedermera kejsar Wilhelm I:s gemål.

Som helt ung sändes Elpis till Frankfurt för att under ett par år fullt lära sig sin

faders språk. Kort efter sin hemkomst — hon var då endast 16 år — blef hon gift med sin kusin, bankir Brandt. Denne dog dock inom ett år, och det korta, mycket olyckliga äktenskapet blef sålunda upplöst. Elpis var åter fri, var en sjuttonårig änka. Men hennes hälsa hade blifvit angripen, och hon begaf sig först till Genève, sedan till Italien för att stärka densamma.

År 1842 ingick hon nytt äktenskap med herr von Schwartz och bosatte sig med sin make i Rom. Vid denna tid började hennes smak för forsknings- och upptäcktsresor, helst till häst, att utveckla sig. Tillsammans med sin man besökte hon Grekland, Turkiet och Malta; sedan gjorde hon en resa till Afrika och Algier, där hon fortfarande i sin mans sällskap till häst tillryggalade vägen mellan Constantine, Guelma och Tunis; under hemresan ledde makarne skeppsbrott vid Stora och räddades i sista stund undan en öfverhängande lifsfara. — Detta var början till den kedja af äfventyr, som sedan utmärkte Elpis Melenas resor, hvilka företogs i tider af mycken politisk oro och i länder, hvilka företrädesvis voro upprörda af strider; hon spelade till och med i dessa — Italiens och Kretas frihetsstrider — en indirekt, ej obehörlig roll.

Vid sin hemkomst från Afrikaresan utgaf hon en reseskildring rörande denna; boken utkom anonymt och väckte ej mycket uppmärksamhet. Detta var hennes första litterära försök.

Men en annan tilldragelse inträffade, som kom att erhålla betydelse för hennes lif.

Det stora revolutionsåret 1848 upptände, som väl bekant, en flammande eld i en stor del af Europa: folkens enhet, folkens frihet, nationaliteternas rätt ljudet det såsom stridslösen. Och det i århundraden i många småriken splittrade, af Österrike kufvade Italien sökte ånyo, liksom förut 1820 och 1830, att befria sig och varda ett rike. Försöket misslyckades åter. Endast »den eviga staden», Rom, uppehöll sin själfständighet. Påfven, Pio Nono, flydde, och »republiken Rom» proklamerades. För att störta denna unga republik ryckte franska, österrikiska och neapolitanska härar mot staden för att belägra densamma.

Försvaret af Rom och den romerska republikens fall utgöra ett af de mest storartade skådespel, historien har att uppvisa. Och särskildt ett namn öfverglänser härvid alla andra, namnet af Italiens befriare, folkhjälten Garibaldi, som ägnade sitt lif åt den stora tanken: Italiens enhet, det italienska folkets själfständighet.

Elpis Melena var 1849 innesluten i den belägrade staden, och hon var med bland den jublande folkskaran, då den berömda anföraren första gången höll sitt intåg i Rom, iklädd sin hvita mantel, sin röda tröja och sin plym prydda hatt; hon blef äfven vittne till hans hjältemod. Hennes hjärta greps ej mindre här af än af de stora tankar, för hvilka han och hans män kämpade. Och från denna tid var och förblef hon en hänförd, trofast vän såväl till Garibaldi själf som till hans lifssak.

Det dröjde dock några år, innan hon personligen gjorde hans bekantskap.

Äfven hennes andra äktenskap var olyckligt, och år 1854 upplöstes det genom skilsmessa. Elpis Melena fortfor dock att bo i Rom, där hennes börd och begåfning gifvo henne plats inom den högsta societeten. Ehuru hon, protestant, republikan och garibaldist, sågs med allt annat än blida ögon af den påfliga curian, tillhörde dock flere af Pio Nonos mest framstående kardinaler, t. ex. Bedini, Gaude m. fl., hennes närmaste vänner. Detta kom henne väl tillgodo i mer än ett politiskt ögonblick af hennes lif, då hon så att säga blef gripen på bar gärning under utöfvandet af sin roll såsom de italienska protestanternas politiska mellanhand.

Först 1860 tilldrog hon sig större uppmärksamhet. Hon utgaf då tvänne böcker under det författarnamn, som nu blifvit allmänt känt i kultureuropa, så mycket mera som de flesta af hennes arbeten utkommit på flera olika språk, hvilka hon alla är mäktig: tyska, engelska, franska, italienska och grekiska. På sätt och vis tillhör hon genom börd, uppfostran, äktenskap och vistelseort alla de länder, som representeras af dessa språk, ett i och för sig ganska märkligt förhållande.

Den ena af de 1860 offentliggjorda böckerna var »Garibaldi's memoarer», upptecknade af honom själf, men öfversatta till tyskan och utgifna af fru Schwartz; den andras egenomliga titel lydde: »100 dagar till häst och en utflykt till ön La Maddalena.»

Båda dessa arbeten väckte stor undran. En längre artikel vid denna tid i den kända tidskriften »Revue des deux Mondes» juin 1861, 3 livraison p. 578, dryftar utförligt frågan: *hvem är Elpis Melena?* Hvem är väl denna kvinna, som i så hög grad äger den mans förtroende, på hvilken världens blickar just voro riktade med beundran eller fruktan? Hvem är denna amazon till häst, som i dessa krigiska tider ensam ströfvar genom hela Italien? Och som till valspråk satt det arabiska ordstäfvet: »Jordens paradiset är på hästryggen eller i böckernas innersta?» Och man kom till den slutsatsen, att Elpis Melena måste vara en af dessa sällsynt begåfvade grekiska kvinnor, som man finner på ön Korfu, en af dessa »korfotiska entusiaster», som på en gång tillhöra »occidenten och orienten», Italien och Grekland.

Det dröjde dock icke länge, innan man fick veta, hvem hon verkligen var.

Hon har själf berättat om sin första bekantskap med Garibaldi. Denne hade efter Roms fall 1849 ånyo landsflyktig begifvit sig ut på irrfäder i de amerikanska farvatten och sedan 1855 återvändt till Europa, där han köpte en del af den steniga, ofruktbara och obebodda ön Kaprera. Här uppsökte han i sitt tarfliga hem af baronessan von Schwartz.

Han var då änkling efter sin första hustru, den modiga sydamerikanska Anita, och hade tvänne af sina barn, sin son Menotti och sin dotter Teresita, hos sig i hemmet.

(Forts.)

Cecilia Bååth-Holmberg.

Ungmor i trädgården.

Marstrand i juni 1893.

Det är solig junidag:
 starar, liljor och tulpaner
 och på gången myrors karavaner!
 Under krusbärsbuskar gröna
 kila kycklingarna utan höna,
 lif det är i långbent lag.

Sommarvärme ångar lätt
 kring rabarberns stänglar slanka
 och kring brunnens täta vildvins-
 ranka.

Fram ur apelträdet krona,
 tyngd af blomstrens rika massor,
 trädgårdssångarns visor spädt.

Fridfull stillhet! Fagert blek
 ungmor under trädet sitter
 midt bland örter, grönt och fågel-
 kvitter;
 genom blomsterhvalfvet skina
 solens strålar — än mer skära, fina
 dragen bli vid deras lek.

Framför henne spetsprydd pilt
 slumrar i sin korgvagn stilla;
 hand i täcket tar, den knutna, lilla.
 Rundt kring gossen sommar lyser,
 medan lycklig mor mot honom my-
 ser,
 hennes ögon glänsa mildt.

Nu hon skådar sig omkring,
 kärleksfyllda blicken säger:
 hvilken sällsamprakt kring gossens
 läger!

Allt det friska, allt det skära,
 nordisk sommars träd och örter bära,
 här kring honom slår sin ring.

Se syreners täta häck
 trofast värn kring platsen drager:
 mur mot gatans dam, en doftrik
 fager —
 må hvad lifvet ljuft kan gifva
 för min gosse huldrik hägnad blifva,
 se'n han vuxit stark och käck.

Se pioners kronblad, se:
 tunga, svällande de hänga,
 sträfvande att sega höljen spränga;
 ut de slå i morgon saftigt —
 må som de i ljus han blomma kraf-
 tigt,
 varm, ack, varm, ej kall som de!

Det är solig junidag.
 Vågor sig i fjorden vålta
 för en bris, som drifver fram sin
 sälla.

Här i solskensvrån den leker
 och den högsta män'skolycka sme-
 ker,
 speglad ljuft i ungmors drag.

A. U. Bååth.

Äktenskapsförhinder.

Dialog.

En fru på 30.

En herre på 40.

Hon: Svepskäl! »För gammal» — hvad är det ni är? — 40 år? Det är väl ingen ålder för en karl.

Han: Nej, inte för en ungar.

Hon: Men för . . .

Han: För en älskare, för en brudgum. För 10 år sedan kunde jag ha gift mig. Nu är det för sent.

Hon: Nå, hvarför gjorde ni inte det då?

Han: Ja, säg det!

Hon: Det hjälper inte att komma med några undanflykter. Nu skall jag examinera er.

Han: Uppriktigt sagdt var jag lika ohågad då som nu. Inte precis ohågad heller, men . . .

Hon: Men — ?

Han: Betänksam.

Hon: Ni tänkte på er stormiga ungdoms-
 tid . . . förlåt! . . .

Han: Jag tänkte alldeles inte på min »stormiga ungdoms-tid» . . .

Hon: Och tvekade att . . .

Han: Nej, pardon! — jag har aldrig känt några skrupler. Gör mig för Guds skull inte till något samvetsömt dygdemönster. Det fanns helt enkelt ingen, som jag hade lust att gifta mig med.

Hon: O, den där manliga egenkärleken!

Han: Jag stod för lågt under alla de unga damer jag kom i beröring med.

Hon: Jaså, på det viset!

Han: Naturligtvis! Hur kunde ni tänka något annat? — Jag kände mig alltid bland dessa unga, intagande varelser som en klumpig, påselad dragkamp, som på andra sidan stängslet betraktar de ystra, smidiga, engelska fullbloden ute på grönbete i det fria. Ni skrattar. Genera er inte! Jag skrattade också — eller försökte åtminstone. Ansträngde mig till och med att vara med i leken, gjorde ett och annat lustigt krumsprång, tumlade mig så godt jag kunde i teater, litteratur och konst, men fann snart det fåfängliga i att agera kapploppshäst med arbetskärran skramlande efter sig, tätt i hälarne.

Hon: I hofvarne?

Han: I hofvarne — mycket riktigt!

Hon: Vet ni hvad — efter det här lilla profvet att döma, bör ni ha skött en konversation alldeles förträffligt.

Han: »Konversation» — där ha vi'et! Konversation, det var just hvad allt gick ut på. »Ledig» konversation om Gud och hela världen och ändå om rakt ingenting.

Hon: Ja visst ja — sällskapslifvets fiänd och ytlighet — intet djup, ingen sanning i lifvet — jag kan det utantill! Men säg mig, är det inte en smula banalt i alla fall att sjunga alltjämt på den där gamla utslitna

trallen? Man får finna sig i det oundvikliga. Sällskapslifvet är nu en gång sådant det är. Man kan inte begära, att unga människor, kanske första gången de råkas, skola vara beredda att lägga hela sin själ på . . . på . . . på bordet . . .

Han: Ursäkta!

Hon: Har jag missförstått er?

Han: Fullständigt. Om ni vill ha tålamod, skall jag söka utveckla, hvad jag tänker. Det är inte mot sällskapslifvets ytlighet jag vänder mig. Det är mot kvinnornas.

Hon: Ser man på bara!

Han (bugande): Det är mot en viss grund-
 åskådning, ett visst sätt att se lifvet, som man finner hos en stor del kvinnor.

Hon: Jaså, inte hos alla ändå?

Han: Nej, inte ens hos de flesta.

Hon: Alltid en tröst!

Han: Inte hos arbetarekvinnan till exempel.

Hon: Jaså, inte hos arbetarekvinnan? Och inte hos tjänstflickan heller kan jag tänka mig?

Han: Nej, inte hos henne heller.

Hon: Och ni känner förstås hennes »grund-
 åskådning» särdeles väl?

Han (ler): Nej, låt oss tala allvarsamt! Jag syftar egentligen på unga damer, tillhörande den burgnare medelklassen; några andra har jag just inte kommit i beröring med. Hvad menar ni? Nej, vi skola ju vara allvarsamma!

Hon: Jag har inte sagt ett ord. Gå på bara!

Han: Har ni aldrig tänkt på, hur olika en man och en kvinna af de familjer vi tala om uppfostras för lifvet?

Hon: Åh, jag tycker, att numera är det inte stor skilnad. I flickskolorna få de läsa kemi och fysik alldeles som gossarne. Hela undervisningschemat . . .

Han: Förlåt, jag afbryter. Gemensamma skolämnen betyda ingenting. Jag vill för resten inte säga något ondt om flickskolorna, endast anmärka i största allmänhet, att hela skolgången behandlas på ett annat sätt, då det är fråga om flickor, än då det gäller pojkarne. Disciplinen handhafves ojämförligt strängare i goss-skolorna. Och jag undrar, hur det kan förhålla sig med grundligheten i ena fallet och i det andra. Ja, jag gör intet påstående. Det enda jag vågar hålla på, är den erfarenhet jag en gång hade af en renskrifverska.

Hon: Och på en erfarenhet grundar ni er uppfattning om tusenden!

Han: Hör på! Den här flickan hade ordinar skolunderbyggnad. Hon åtog sig att renskrifva några handlingar — jag minns inte arkpriset, men det hela skulle gå till 6 kronor. Nå väl, jag instruerade henne på det grundligaste och förehöll henne vikten af, att papperen blefvo noggrannt kopierade. Arbetet blef färdigt på rätt tid. Men, o himmel så det såg ut! »Kongl. Maj:t» stafvad med liten bokstaf, hvilket kan vara nog att störta en rättssökande i fördärfvet. Stycken sammanskrifna, hvilka skulle vara fristående. Jag påvisade alla de ohjälpliga felaktigheterna, hon erhöled dem och såg ledsen ut, jag förklarade för henne omöjligheten att inlämna sådana handlingar, hon suckade, jag frågade, hvad jag var skyldig, och hon svarade: »6 kronor,» och tillade, att det var ledsamt, att arbetet inte skulle kunna användas. Hvad skall man säga om dylikt?

Hon: Mot detta enda fall vet ni mycket väl, att man kan sätta upp hundratals ren-

skrifverskor, utmärkta för den största noggrannhet . . .

Han: Säg gärna tusental! Och ändå vågar jag påstå, att detta enda fall är betecknande. En karl skulle kanske ha kunnat göra sig skyldig till samma förbiseende.

Hon: Verkligen?

Han: Ja helt säkert, men det skulle aldrig ha händt honom, att han begärt full betalning för ett arbete, som enligt hans eget erkännande var oanvändbart.

Hon (energiskt): Nej, för en karl erkänner aldrig någonting! Men nog hade han tagit betaldt, var säker på det! Och inte hade han nöjt sig med 6 kronor heller. Han hade tagit 10 — — allra minst!

Han (skrattar): Ja, jag kan inte låta bli . . . ha ha ha ha . . . ert resonemang är så karaktäristiskt.

Hon: Hva befalls?

Han (skrattar fortfarande): — Ursäkta mig för all del! Jag har verkligen inte menat att sära er och vill för ingen del säga något ofördelaktigt om könet. Hvarför jag tog fram renskrifverskan var bara som ett belysande exempel till hvad jag nu kommer att utveckla. Den unga damen i fråga hörde just till den burgna medelklass, jag talar om. Hon behöfde ej arbeta för sitt uppehälle, utan tog emot renskrifning bara för att ha sysselsättning och möjligen också för nöjet att ega pengar, som hon förtjänt själf och fritt kunde förfoga öfver. Därpå hennes lättvindiga sätt att ta sin uppgift och hennes naiva föreställning, att man bör få betalt för ett arbete, som är så odugligt. Jag frågar er, min fru, skulle ni inte vilja medge så godt först som sist (vi tala fortfarande endast om den förmodnare medelklassen), att kvinnorna hafva en yttligare uppfattning af arbetet än männen? Och detta beror på, att de unga damerna fått växa upp utan tanke på att i framtiden med eget arbete förtjäna sitt bröd. De hafva ej pröfvat kampen för tillvaron. De hafva ej likasom männen — vare sig de nu äro

handverkare, köpmän, tjänstemän eller något annat — nödgats utbjuda sitt arbete och låta det bedömas som en annan handelsvara. Men då arbetet i den praktiska nyttans tjänst spelar en så allt dominerande roll i nutidslifvet, säger det sig själf, att hela lifsåskådningen blir väsentligt olika hos den arbetande och den icke arbetande samhällsmedlemmen.

Hon: Det är icke vackert af er att tala så där. Liksom det vore kvinnornas fel, att männen ha tagit för sig allt arbete. Och hur kan ni för resten påstå, att inte bättre flickor arbeta? Titta in i banklokalerna, får ni se, på affärskontoren och många andra ställen.

Han: Jag talar ju om dem, som icke arbeta, eller, om de göra det, ha fått sina platser till skänks och sköta dem för sitt nöjes skull. Och jag säger, att mängden af den burgnare medelklassens döttrar hör till denna kategori. De upfostras för att giftas bort. Att småle förtjusande, att kläda sig stilig, att röra sig med behag, allt sådant lära de sig i grund — så vida de ej ha naturen allt för mycket emot sig.

Hon: Nå, är det inte bra, det då?

Han: Det är utmärkt! — Och konversera kunna de i allmänhet; hur herr Den spelade i den pjäsen och fröken Den misslyckades i en annan pjäs, allt sådant är riksviktiga saker, nästan lika viktiga som att löjtnant den och den är en gudomlig valsör och att det vackraste ekipaget i staden tillhör . . .

Hon: O, sådana öfverdrifter!

Han: Låt så vara! Men det står kvar, att de unga damerna lefve mest för att roa sig och känna lifvets allvar endast genom romanerna. Under tiden brottas deras blifvande män ute i världen för att tillkämpa sig en ställning så god som möjligt. Redan som små parflar ställes den frågan för dem, »hvad de skola bli». På få undantag när lära de sig mycket snart inse, att arbete förestår dem. Och ju längre de komma i lifvet,

dess klarare blir det, att det vill hårdt arbete, energisk täflan till för att komma någon vart nu för tiden. Under denna kamp får mannen blicken öppen för lifvets allvar, han lär sig akta arbetet i alla former, han tvingas att se mer än till skalet af företeelserna, erfarenheten visar honom snart, att duglighet och heder ofta är till finnandes under en i början fränstötande yta, han får en tolerantere uppfattning af personer och förhållanden, ju längre han är med i denna stora, slitande utjämningsprocess, som kännetecknar nutidslifvet. Hans arbete tar honom helt i anspråk, och han får föga tid och intresse öfrigt att egna åt »det högre», representeradt af konst och litteratur och teater, och kan naturligtvis aldrig tänka på att komma i paritet med de unga sköna, som inte ha annat göra än att roa sig och »odla sin själ». Det värsta är, att det där exklusivt ästetiska och förnämt vegeterande lifvet alldeles icke är själsodlande, så som jag fattar saken. Man lär sig att sätta höga värden på i själfva verket ganska likgiltiga och värdelösa ting, och man vänjer sig att förbise eller rent af ringakta sådant, som utgör det väsentliga i lifvet. Medan arbetaren och hans fästmo i allmänhet stå på samma nivå och se lifvet med samma slags ögon, är det däremot inom den klass, hvarom jag talar, allt för vanligt, att blifvande makar till hela sin sinnesriktning, hela sitt sätt att se och tänka till den grad divergera, att man kan förvåna sig öfver, huru de ha mod att uttaga det afgörande steget.

Hon: Ja, ni tordes ju inte, ni.

Han: Nej, jag — dröjde.

Hon: Nå, det var kanske rättast, att ni förblef ungar. Ingen har därpå blifvit lidande. Men ni får förlåta mig, jag måste se till mitt kök. Tack för föreläsningen!

Efraim Rosenius.

I hushållspenningfrågan.

Tretusenkronorstrecket.

II.

B. Nilsson:

En ingalunda lätt uppgift föreligger i den alltid vakna Iduns spalter, att lösas af de husmodrar, som intressera sig för och på ett sakrikt och praktiskt sätt tro sig kunna utreda, huru en årsinkomst af 3,000 kronor bäst kan fördelas och hushållningen klokast inrättas för en familj, bestående af man, hustru och tre barn.

Vi göra ett försök. För att låta svaren gå i ordning börja vi med fördelningen af utgifterna pr år.

1. *Bostaden*, som för att blifva billig och bekväm och i allo efter nutidens fordringar, men framför allt med fritt och sundt läge, bör sökas i någon af stadens utkanter (åtminstone i hufvudstaden), där skymmande hus icke borttaga solljuset: en viktig faktor i barnens välbefinnande. 3 rum, jungfrukammare, kök m. m. böra kunna anskaffas till pris af högst 475 kr. årl.

2. *Ved* måste köpas sommartid, då tillförseln är rikligast, veden bäst och priset billigare än på hösten. Vid eldning i kakelugnar bör man låta fönsterventilen stå öppen en god stund, äfven då det »smäller i knutarne» af köld, emedan luften i ett rum först då blir ren, sedan vevselverkan ägt rum mellan den varma och kalla luften.

Man skall sköta om brasan, så att den brinner jämnt, och ej stänga spjället, förrän de blå lågorna slutat fladdra öfver glöden. Har man så tillhands några grankottar och placerar dem på den varma kakelkonsolen, så får man efter hand en högst angenäm barrparfym i våningen.

Beräknas vedåtgången med en famn pr rum, bör man köpa 2 famnar björk à 18 kr. = 36,—

2 famnar barrved à 13 kr. = 26,—
Sågning och huggning à kr. 4,50 = 18,—
Pläggning à 0,50 = 2,—
Hemkörning à 2,— = 8,—
Inbärning i vedboden à 1,25 = 5,—

Uppbärning af ved i köket, beror på öfverenskommelse; vanligaste priset är 50 öre pr famn för hvarje trappa. Afgiften härför inbegripes i *extra utgiftskontot*.

3. *Kontributionen*, kännbaraste utgiftsposten, när ingen direkt valuta därför erhålles. Och torde denna post komma att ökas nästa år, må därtill tagas medel ur *extra utgiftsposten*. Upptager efter nuvarande taxering cirka 180 kr.

4. *Hushållet* 100 kr pr månad = 1,200 kr. Hushållningen måste ordnas så, att inga luckor någonsin måtte uppstå i kassan. Alla matvaror och specierier m. m. köpas pr extra kontant. Krediten är en parasit, som undergräfvat välståndet och hindrar oberoendet. Må man noga ihågkomma detta.

Hushållsmedlen bör husmodern punktligt och till fullo erhålla, helst sista dagen i hvarje månad, annars den första, för att genast göra de nödvändigaste inköpen af smör, mjöl, spisbröd, gryn, bönor, specierier m. m., på det att ej någon brist af ett eller annat kommer i fråga vid förefallande behof och detta kanske just då måste, till hvad pris som helst, anskaffas.

För barnen tjänligaste lefnadsordning vore: innan de gå i skolan på morgonen en stor kopp simmig hafresoppa, intet bröd behöfves härtill. Utmärkt närande och lättsmält, håller barnens magar i godt skick och onödiggör alla purgativ. På *intet villkor* bör man gifva sina barn kaffe på morgnarna.

I den rastlösa tid, hvare de lefva och komma att verka, behöfva de nerver af stål och ådrorna fyllda af rent och kraftigt blod. Därtill bidrager i hög grad den föraktade hafren. Att denna dryck ej hörer till barnens favoritranättningar är nog bekant, men om man gör det till en plikt för dem att älska hafresoppa lika väl som sina ovänner, så måste

de tömma »malörtsbägaren». På söndagen, som ju är en hvilodag för alla, således äfven för de små, kan man ju utbyta soppan mot te eller, om möjligt är, cacao.

Frukostmålet: *alla dagar ett glas uppkokt*, men ej rykande het, mjölk och stadiga skifvor af det hembakade brödet, hvarpå bredes antingen smör, honung (mycket hälsosamt), lingonsylt eller rifven mesost, blandad med något mjölk. Strax efter måltiden ut i friska luften!

Middagsmålet: två rätter mat, omvexlande kött och fisk af alla ätbara slag, men *icke* starkt kryddade. De bästa kryddorna äro som bekant: 1) *hungern* (barn böra ej äta, såvida de ej är hungriga) 2) *saltet*. Därför behöfver man ju ej alldeles utesluta de öfriga.

Aftonmålet: lätt och enkelt, bröd, kokt frukt af det slag, som årstiden har att bjuda. Rabarber äfven både nyttigt och godt, dels som kräm, dels som gröt, upplandadt med imkokta risgryn. »*Polenta*», gudaspis, grynen kokas väl, under omrörning (alldeles som mannagryn) i god mjölk, slås upp i en porslinsform, öfversiktas med litet strösocker och stötta kardemummar, eller om man så vill kanel, hvarest den öfvertäckes med porslinsfat och ätes sedan den stannat och mesta hettan fått afgå, serveras med lingonsylt och är en förtjusande aftonspis för gammal och ung. (Söndagsmat för barnen.) Tidigt sänggående i väl luftadt rum rekommenderas.

Intresset för de kära barnen leder oss in i detaljer, som egentligen ej höra till ämnet.

5. *Tjänarinneans lön* pr år 100 kr. Denna utgift är absolut nödvändig, ty husmodern behöfver en daglig och kraftig hjälp med hvarjehanda göromål utöfver de svåraste grofssysslorna, som en person, hvilken gick till och ifrån, nog kunde utföra, men af hvilken man ej fick fordra samma nit och intresse som af en egen tjänare.

Allt mjukt bröd bör bakas hemma, och detta kan lätt utföras, t. ex. om torsdagarne (behöfves troligen ej oftare), då den såväl i slott som koja väl gouterade

Spanska flickor.

Tecknade för Idun

af

C. H. E. R—y.

(Forts.)

Det skulle till och med anses för en skam ifall familjens fruntimmer icke voro fromma och rättrogna katoliker. Modern, som står under biktfadrens omedelbara ledning, drager alltså försorg om, att barnet i god tid lär sig sina böner, något biblisk historia och helgonlegender samt för henne med sig till kyrkan, så snart hon orkar hålla sig upprätt i knäböjande ställning på det hårda stengolfvet. Redan vid fyra eller fem års ålder börjar den lilla förberedas till biktens sakrament, hvilket går så till, att modrens andlige ledare tager henne på sitt knä och vänligt frågar efter, huruvida hon varit snäll eller ej. Någon äldre person påminner henne då om någon barnslig förseelse, hvartill hon gjort sig skyldig, och söker få henne att själf berättat, huru det därmed förhöll sig. Hon blir förmanad eller berömd, och till sist mottager hon i stället för absolution prästens högtidliga välsignelse. Med tiden öfvergå dessa ofta återkommande samtal till en verklig bikt, och genom den lägges den första grunden till det oinskränkta välde prästen verkligen ännu i våra dagars Spanien äger öfver kvinnan och genom henne öfver hela familjen, ett välde, som han ännu utöfar med oförminskad makt.

Vid tolf års ålder begår den spanska flickan sin första nattvardsgång, och huru fattig hon än må vara, uppträder hon vid detta tillfälle i hvit klädning och lång slöja, fästad vid hufvudet af en krans konstgjorda hvita blommor. Efter den högtidliga ceremonien ser man henne åkande eller gående, åtföljd af föräldrar och syskon, för andra gången i sitt lif göra en rund af visiter hos släktingar och vänner, hvilka emottaga henne hjärt-

ligt och öfverhoppa både henne och föräldrarna med lyckönskningar. Slutar en flickas barn-dom än icke alldeles med denna högtidsdag, dröjer det dock i Spanien icke särdeles länge, innan hon anses fullvuxen, får långa klädningar och slutar upp med all läxläsning. Har hon varit i en klosterskola, kommer hon nu hem och bereder sig att i fulla drag njuta af den frihet och det dolce far niente, som merendels råda inom familjer med någon ställning i samhället, och som så väl tyckas öfverensstämma med maktligheten och indolensen i många spanskers karaktär.

Små flickor skickas i Spanien temligen tidigt i skola — antingen så att de helt och hålles vistas i ett kloster och endast under ferierna besöka hemmet, eller så att de hvarje morgon afhämtas i en omnibus, dragen af trenne feta åsnor och föras till det merendels på en höjd utanför staden belägna klostret. Där tillbringa de så godt som hela dagen, undervisas, leka, äta middag och läsa sina läxor samt återföras till hemmet mot aftonen för att, iklädda full promenaddräkt, gå ut med sina föräldrar och syskon, äta kvällsmat tillsammans med dem och slutligen gå till sängs. Under skoltiden är den lilla flickan praktiskt och enkelt klädd uti en s. k. uniform, hvilken klostret påbjuder lika för alla, bestående af en rät och slät, mörk ylleklädning om vintren och en dito af perkal om sommaren. Den undervisning, som meddelas i dessa klosterskolor, är i allmänhet mycket tarflig. Religionsundervisning och andaktsöfningar i kapellet upptaga en stor del af tiden, och undervisning i geografi, matematik och rättskrifning förekommer stundom alls icke, under det att Spaniens historia vanligen med förkärlek studeras. Mången spansk flicka »med uppfostran» växer upp i den beklagligaste okunnighet, och det enda hon egentligen lärt är ofta ett slags broderi med fin guldråd på hvit sidensars, uti hvilket de flesta äro ganska skickliga. Äfven uti fina näsduks- och linsömsbroderier uppnå många

en beundransvärd färdighet, hvilket sedermera kommer dem väl till pass vid utstyrelsens förfärdigande, hvarvid det dock långt mindre kommer an på, huruvida själfva plaggen äro välsydda eller ej, blott de äro rikt utbroderade och försedda med konstmässiga monogram. Många flickor förstöra alldeles sina ögon på dessa fina broderier.

Franska och musik anses dock höra till det oundgängliga för en verkligt fin flickas uppfostran, och i de mera ansedda klostren finnas också franska nunnor, hvilka bibringa eleverna en mer eller mindre ytlig kännedom af sitt språk. Själfva äro de dock ofta okunniga och obildade och hafva kanske kommit till Spanien blott därför, att de i Frankrike, där staten, som bekant, öfvar en sträng kontroll öfver klosterundervisningen och af nunnor fordrar samma examina som af andra kvinnor, innan de tillåtas att öppna en skola — icke kunna tänka på att uppträda som lärarinnor. Det väcker ofta förargelse hos de mera tänkande bland spanjorerna, att hvilka munkar och nunnor som helst, huru olämpliga eller obildade de än må vara, opåtaladt i Spanien kunna öppna uppfostringsanstalter och få dem fyllda. På senare åren hafva engelska nunnor uppträdt i flere af de större städerna för att öfvertaga klosterskolor eller själfva inrätta nya, och denna från engelska katoliker utgående rörelse tyckes hafva en framtid för sig. Dessa nunnor hafva nämligen visat sig vara verkligt bildade och kunniga kvinnor, hvilka söka införa mycket, som hittills varit fullkomligt okänt uti spansk uppfostran. I dessa s. k. »engelska kloster» undantränges naturligtvis det franska språket af det engelska, hälsolärans fordringar inskärpas och iakttagas, gymnastik och långa promenader utåt landet införas, hvarjämte eleverna inhämta ett större mått af allmänt vetande.

Dylika kloster äro dock jämförelsevis få, och den stora mängden spanska flickor får så godt som ingenting lära. Icke förty finnas

svenska nationalrätten arter och fläsk äfven i detta hem komme till heders. Som denna rätt hör till de så kallade »långkoken», så behöfves ingen extra eldning för bakugnen, utan man får sitt goda bröd gräddadt gratis.

Önskligt vore, att tjänaren kunde laga de mindre barnens kläder och stoppa deras strumpor, äfven om hon ej i förstone kunde utföra arbetet konstnärligt; man fick hoppas på framtiden, ihågkommande ordspråket »öfning gör mästaren», och att tillfälle till »mesterskapet» ej skulle komma att felas, det drager ungdomen nog försorg om. Hufvudsaken vore att hälen blefvo fyllda, strumporna hela och rena samt barnen varma om fötterna, hvilket är rent af en »lifssak».

Husmodern kan ej hinna sy och laga allt ensam; i synnerhet icke då barnen hunnit skolåldern. Hon måste förhåra deras lexor, kanske äfven »plugga in» dem i något af barnen: hjälpa dem på flere vis, med ett ord, hon blir upptagen ett par timmar längre för barnens räkning, då de börjat skolgången. Dessutom måste hon påtaga sig en dryg del af hemmets dagliga skötsel, underhåll, städning och putsning, alltid vara tillstades, än för ett, än för ett annat, öfvervaka allt, se till att intet får förfaras, ordna för kommande dag och »last but not least», inressera sig för mannens angelägenheter och vara äfven honom till »ena hjälp» och sällskap.

En kvinna i den trefaldiga betydelsen af maka, moder och husmoder behöfver alldeles icke gå utöfver sin tröskel för att söka vare sig sällskap eller verksamhet. Hon har den bästa delen där af och skördar högsta lönen därför i sitt eget hem.

6. *Tvätten* göres hemma förstas, numera äro i nyare hus alltid inrättade tvättstugor, där man, i tur med öfriga hyresgäster, mycket bra kan sköta sin tvätt. *Strykning* af starka kläder, vare sig de skötas hemma med lejd strykerska eller lämnas bort, bestrides af *extra utgiftsposten*.

7. *Skolgång*, böcker upptagas till 180 kr. Under barnens späda år besparas denna summä och för-

räntas för sitt ändamål. Då gossarne hunnit 15 år, kunna de genom information sommardid bidra till denna utgiftspost, i fall de ämna fortsätta studierna. En flicka vid denna ålder, ja t. o. m. förr, kan genom diverse handarbeten förtjäna mängen krona och sålunda, äfven hon, »draga ett strå till stacken».

8. *Beklädnaden* för hela familjen, 450 kr., fördelas sålunda: husfadern 225 kr., husmodern 125 kr. och barnen gemensamt 100 kr.

Förutsättas måste, att kontrahenterna redan vid bosättningen »sauverat» sin garderob, åtminstone hvad ytterplagg och linneutstyrel beträffar, för några år framåt, så att de icke strax behöfva låta hvarje krona springa, utan i stället bereda sig att bespara en liten summa årligen, till dess nya öfverplagg behöfvas. De aflagda kläderna ändras förstas åt barnen.

Det för deras räkning fixerade penningbeloppet 100 kr. till kläder bär under tre år, från boots grundande, reduceras till hälften, och den andra hälften insättes i en sparbank att förräntas, tills barnen uppnått skolåldern, då den väl behöfves till utrustning åt pilotarne.

Naturligtvis kan här ej bli fråga om något skema öfver hvilka och huru många klädes- och linneper-sedlar som årliga anslaget medgifver till inköp. Det rådet må dock gifvas, *köp endast då du verkligen behöfver köpa*, och låt natten gå emellan tanken på och verkställandet af köpet. Det mesta af allt syarbete måste göras hemma. Husmodern kan lätt, med hjälp af ett sybiträde, kanhända någon välvillig släkting, samt Iduns modetidning sy och ändra såväl egna som sin dotters kläder; medan gossarne äro minderåriga sys äfven deras byxor och blusar hemma. Husfadern bör köpa tyget till sina kläder själf och anlita en billig, men ändå skicklig skräddare. Att beställa dräkten utan vidare blir alldeles för dyrt.

9. *Årlig bestämd insättning i bank 100 kr.*; mycket angenäm utgiftspost, ty den gror upp till oanad höjd (blott man ej rör den), och det står i hvar

och ens intresse att genom räntans läggande till kapitalet drifva upp besparingarna till anseliga summor.

10. *Extra utgifter 165 kr.* Däri inbegripes litet af hvarje, såsom stärktvätt, veduppberning, tidningar, gåfvor till barnen och tjänaren vid jul och mid-sommar, något tillägg i julmånadens hushållskonto, kafferep eller annan traktering vid erhållna besök, en skärf åt de fattiga, brandförsäkring (50 öre pr 1000 kr. årligen) och hvad mera kan förekomma.

11. *Sommarvistelseort*: en stuga i skärgården (önskemål för barnens skull, då de nått skolåldern) kan åstadkommas för en summa af 80 kr., förutsatt att husfaderns verksamhet skulle medgifva honom att under sommarmånaderna helt och hållet egna sig åt familjelivet. Under sådana omständigheter kunde en sejour vid hafsbyn ha sin flerfaldiga nytta med sig, ity att fiskdonen kommo i flitigt bruk och tillförde hushållet läcker samt hälsosam föda.

Därtill kunde husmodern betinga sig rätt att hacka upp en jordbit sådan den då kunde bli, barn och tjänare skulle bli förtjusta att få hjälpa till att »plantera» snabbväxande arter, t. ex. American wonder (mycket gifvande) och de vanligaste grönsakerna till dagligt bruk. Kaffe borde alldeles öfvergifvas på landet och i dess ställe användas den sköna »oblekta» mjölken, d. v. s. (outspädd), helst som filbunke. En liten bra besparing i kassan och en stor ökningsprocent af hälsa och krafter skulle därigenom vinnas.

Skulle sommarvistelsen i skärgården ej kunna komma till stånd, till följd af husfaderns göromål, hvilka hölle honom kvar i staden, så läggas de 80 kronorna, som annars härtill skulle anslås, till *extra utgiftsposten*, där de torde få användning för små utflykter i det gröna eller andra förlustelser till ersättning för »sommarnöjet», emedan det blefve för dyrt att hålla hushåll såväl i staden som på landet.

numera enstaka exempel på, att unga damer vid instituten, d. v. s. de statens läroverk för gossar, som motsvara våra elementarläroverk, aflagt den mogenhetsexamen, som motsvarar studentexamen här hemma. Men detta har då skett genom privatstudiers idkande i hemmet, och något praktiskt resultat medför det egentligen icke, då spanska staten, enligt ett skämtsamt ordstaf, som man ofta hör citeras, icke erkänner kvinnan rättighet att blifva annat än drottning eller cigarrbutikegarinna. Detta senare är nämligen ett privilegium, hvilket staten bortskänker i stället för pension åt änkor efter militärer och ämbetsmän, hvilka sedan arrendera bort butiken åt den högstbjudande och lefva på arrendesumman. Icke ens som lärarinna i privat familj kan den spanska kvinnan förtjäna sitt uppehälle, då barn nästan aldrig undervisas hemma. Behöfva de undervisning eller tillsyn, innan de blifvit gamla nog att skickas i skola, få de en utländsk bonne — numera oftast en engelska, sedan engelsk uppfostran börjat komma på modet tillika med engelsk sport och engelsk klädedräkt. Den omständighet, att så många unga spanska flickor blifva nunnor, har man sökt förklara med det dödande, tomma lif, som kommer på deras lott i ett hem, där tillgångarna kanske äro små och närings- och toalettbekymren aggende. Då nu staten för dem stängt alla dörrar, tvingas de att skynda fram till den, hvilken kyrkan ställer på vid gafvel. Säsom arbetande och tjänande klostersyster, säsom ungdomens uppfostrarinna, de sjukas vårdarinna och de fattigas vän blir kvinnan ändå lyckligare, än om hon åldrats i sysslolöshet i ett hem, där en eller flere af systrarna ändå hålla de gamle föräldrarnes sällskap.

(Slut i nästa n.r.)

Till Iduns samtliga läsarinor!

Vi hoppas, att de många, för hvilka *Idun* haft lyckan bli en kär vän, ej heller framdeles vilja sakna hennes veckovisit, och uppmåna därför särskildt våra kvartals- och halfårsprenumeranter att nu genast förnya sin prenumeration till det med juli ingående andra halfåret.

Idun kommer allt framgent att allvarligt sträfvä för de svenska kvinnornas intressen och har härvid glädjen att påräkna ett kraftigt stöd af den allt vidare och utmärktare medarbetarstab, hon samlat omkring sig. Idun skall under den kommande tiden ej spara någon möda eller kostnad att lämna ett gediget, intressant och omväxlande innehåll. Planen för tidningens verksamhet blir i hufvudsak oförändrad: kvinnoporträtt, intressanta noveller och god poesi, vägledande uppsatser i alla ämnen, som röra kvinnans verksamhet i och utom hemmet. Det intressanta erfarenhetsutbytet mellan våra läsarinor på afdelningen för »Frågor och Svar» kommer naturligtvis att fortgå, äfvenså de kostnadsfria läkareråden och matsedlarna för hvarje dag, hvilka vi ämna en gång i månaden utvidga med äfven matsedlar för vegetarianskt bord, säsom ofta har begärts. Och vår »Hjälpreda» skall ej förtrötts att frambära sina rika skatter af praktiska råd och rön.

Iduns romanbibliotek kommer att bli synnerligen valdt och intressant. Sedan den nu pågående följetongen af Elin Ameen — hvilken redan väckt allmänt intresse — avslutats, komma vi att bjuda på: en förtju-

sande idyll, »Konstnärrens kärlek», af *Charles Fuster*, en bok som i Frankrike väckt det största uppseende för sin fägring och noblata; en fängslande originalroman, »En gammal historia», af vår utmärkta författarinna professorskan *Helena Nyblom*; likaledes är fröken *Mathilda Roos*' med det största intresse motsedda nya berättelse fortfarande under arbete för *Iduns romanbiblioteks räkning.*

Äfven i år förbereda vi ett illustrerad, rikhaltigt julnummer med bidrag af våra förnämsta skriftställare, som på intet vis kommer att stå efter de senast utgifna, hvilka allmänt erkänts tillhöra det bästa, som jul-litteraturen bjudit. Detta nummer blir en värdefull julgåfva till alla våra prenumeranter.

Iduns Mode- och Mönstertidning kommer fortfarande som hittills att tillhandahållas *Iduns* prenumeranter till det för en svensk modetidning enastående billiga priset och utkommer med ett åttasidigt rikt illustrerad nummer i månaden, åtföljdt af en stor bilaga med talrika tillklippnings- och handarbetsmönster af stor praktiskt värde. Hvad särskildt Modetidningen angår förberedas för våra abonnenter högst förmånliga öfverraskningar.

Förnyen därför genast Eder prenumeration på *Idun* och *Iduns Mode- och Mönstertidning* efter nedanstående kända billiga pris:

<i>Idun</i> med illustrerad ro-	1/2 år	1/4 år
manbibliotek	2: 50	1: 50
D:o d:o med Modetidn. utan		
kol. planscher	3: 75	2: 15
D:o d:o jämte planscher ...	4: 50	2: 50

Ungkarl.

Skiss för *Idun* af *A. W.-ff.*

Jag skall säga dig en sak, Nisse, och det är att du borde inte få gå lös, du duger inte mer att vara på egen hand än en åtta dars gammal hundvalp! Jag hinner ej längre än till Hamburg, förrän du går och bär dig åt som en komplett galning.» Och härads höfding Robert Falk, bäst känd under namnet Bob, stötte askan af sin cigarr och spottade ursinnigt för att ge luft åt sitt raseri.

»På min heder, Bob,» mumlade Nils snopen, »jag är förskräckligt ledsen, men jag tror ändå, att när du får se Ada — —»

»Se Ada,» härmade Bob, »tackar så mycket! En vanlig docka, förmodar jag. Gyllene lockar — som hängas på en spik om kvällarne; rosenhy ur sminkburken; ett getinglif, skapadt af snörlifssömmerskan och ett hufvud fullproppadt med Ohnets romaner. Och för detta krimskrams vill du, min käre Nisse, afstå från både frihet och portnyckel, bo i en modern hyreskasern och lefva på slarfsylta och vidbränd välling! Du vill, med ett ord, utbyta ditt sorgfria ungarlislif mot det äkta ståndets vedervärdigheter; en spoling som du till på köpet, som knappast ännu behöfver rakknif.»

»Men, käre Bob, jag lofvar — — jag lofvar — — att aldrig göra så mer.»

»Åh, hvad det beträffar, så litar jag inte på dig längre. En människa, som har både ögon och öron i behåll och ändå går och förlor sig, den kan man tro om hvad för galenskaper som helst.»

Nils retirerade, figurligt taladt, bakom sin

cigarr och var klok nog att tåga. De båda vännerna hade ätit middag till sammans på »Sällskapet», och Nils, som ansett ögonblicket gynsamt, hade just för sin vän och mentor omtalat sin förlofning. Sättet, hvarpå denna underrättelse mottogs, gjorde Nils betydligt lång i synen, »men,» tänkte han, »den stackars människan har väl ännu ej hämtat sig från sjösjukan; när han får tänka på saken och får se Ada — —» och den unge fästmannens tankar flögo i säll förtjusning hän till det dyrkade föremålet. Under tiden satt Bob och rökte i dyster tystnad.

»Vi få väl se dig på bröllopet, min gubbe,» sade Nils till sist med inställsam röst, »jag räknar på att få dig till marskalk. Vi skola gifva oss, ja, hm hm, åtminstone hoppas jag det, med det allra första.»

»Nå ja,» sade Bob, »inte skall jag öfverge dig, när din stund kommer, jag har ju alltid varit som en far för dig, Nisse, ända sedan du var en liten snörflande pojkvasker och jag gaf dig ditt första kok stryk och pluggade latin i din skalle. Från din spädaste barn-dom har jag vakat öfver dig och alltid försökt att leda dig på den rätta vägen, men nu, då du går klädd i fadermördare och hvad du behagar kalla mustascher, är det den gamla historien om ägget, som vill lära hönan värpa. Men när du tröttnar på slarfsyltan och de äktenskapliga duetterna, så kom till mig; du kan alltid räkna på en hjärtlig välkomsthelsing.»

»Du är rysligt snäll, Bob, och jag hoppas vi skola träffas lika ofta som förut, ty Ada är då inte den, som vill skilja oss åt; och hvad de äktenskapliga duetterna beträffar, så har Ada en syster, och hon — —»

»Hvad nu då? Du skall väl inte gifva dig med henne med, hoppas jag?»

»Nej, hon är redan gift, ja d. v. s. hon är änka, men hon har just ingenting att lefva af, och därför så skall hon bo hos oss.»

»Jaså, det är således inte nog med att du skaffar dig en hustru på halsen, du skall ha en änka också; jag måste säga, att du öfverträffar dig själf, min käre Nils. Är det något mer?»

»Nej, jo, d. v. s. Ruth har en liten flicka på en fyra, fem år, som hon väl inte kan öfverge, och därför måste vi ta barnet med.»

»Bravo, min gosse, hvarför skaffar du dig inte så gärna ett helt harem med ens? Om du dessutom inrättar ett hittebarnshus och ett hem för vilsekomna hundar och kattor, så blir det åtminstone stil i det hela.» Och Bob grep med en vredgad fnysning sin cigarr och slängde den ursinnigt långt bort i rummet.

»Jag undrar inte på, att du finner det oförståndigt,» sade Nils undfallande, »men vänta tills du kommer och helsar på oss, så skall du nog ändra åsikt. Vi ha hyrt den näpnaste lilla villa på Djursholm, och tänk,» tillade han uppklärande, »om du skulle bli kär i Ruth! Inte är hon på långt när så vacker som Ada, men jag ansvarar för, att hennes hår är rotäkta, och att hennes rosiga färg ej går ur i tvätten.»

»Tack så mycket för välmeningen, men galenskap är inte ärftlig i min familj,» sade Bob.

»Nå, farväl då,» sade Nils, »Ada är på flickbjudning, och jag lofvade att komma efter. Farväl, min gosse, jag hoppas få presentera er för hvarandra med det snaraste.»

»Åh, det brådskar inte,» svarade Bob, »men att tänka sig, att du, stackars Nils, kanske inom ett år sitter och dinglar med en tvilling på hvardera knäet och sysslar med difflaskor

och drägelappar, det är för mycket fånigt; men hvar och en har sin smak! Seså, drag i frid, Nils! I alla händelser kan du räkna på mig till brölloppet.»

* * *

Sommaren var inne och Stockholm var tomt, åtminstone sade allt fint folk så. Endast Robert Falk var ännu kvar, visst icke af böjelse, utan af det hårdaste nödtvång. Dagen efter vännens besök hade han nämligen insjuknat i mässling, och Nils hade måst se sig om efter en annan marskalk.

»Om det åtminstone hade varit någon förnuftig sjukdom,» stönade den uppretade Bob, där han vred sig på sitt läger, »men att vid min ålder bli barn på nytt och få mässlingen, det är för mycket.»

Emellertid hade sjukdomen varit ganska allvarsam och Bob hade legat till sängs flere veckor; nu var han visserligen konvalescent, men ännu alltför svag och kraftlös för att vilja lyssna till doktors ordination, att han behöfde ombyte af luft. Dag efter dag låg den bleke jätten på bädden vid det öppna fönstret och stirrade med slö likgiltighet ut i det gassande solskenet.

»Om Nils åtminstone vore här,» var hans beständiga tanke, och för hvarje dag längtade han mer och mer efter den vän, som varit honom som en yngre bror ända från skoltiden. Båda hade tidigt blifvit föräldralösa och stått helt allena i världen; detta hade gjort bandet dem emellan fastare.

»Och att tänka sig, att den där pojken skulle gå och gifta sig med ett litet beräkande troll, som naturligtvis lade ut sina kroror för att få ett godt hem åt sig och sin syster, den där listiga beräkande änkan med sitt bihang. Hon kommer naturligtvis att lägga an på hvarenda karl, som kommer dit. Jag får väl afstå från Nils, kan jag tro; hustrun kunde jag väl stå ut med, men änkan, hu!»

Och Bob började sakta gnola: »Frihet vill jag lofva,» medan han tog fram Nils' bref, skrifvet kort efter bröllopet, som han ännu inte hade besvarat. Det var en tämligen osammanhängande epistel med kärleksutgjtelser och naturscenerier om hvartannat, entusiastiska beskrifningar öfver alperna och äktenskapet, Interlaken i månskan och Ada i solskenet och här och där ifriga uppmaningar till Bob att snart gifta sig, om han ville bli riktigt lycklig.

»Ett så'nt jolt!» mumlade Bob och stoppade brevet i fickan, då i detsamma en knackning hördes på dörren.

(Forts.)

Ur notisboken.

Den svenska kvinnan i Chicago. Fröken *Hulda Lundin*, den enda kvinna, hvilken, som bekant, erhöi statsstipendium för idkandet af studier vid världsställningen i Chicago, höll den 5 dennes i Womens Building därstädes ett föredrag om »dekorativt handarbete, såsom det läres vid publika skolorna i Stockholm.» Talarinnan utvecklade på ett intresseväckande sätt det system, hvartill hon själf är upphofsman, och förevisade den modellserie, gjord af skolbarn från 7 till 14 år, hon har utställt i svenska afdelningen af kvinnornas byggnad. Hon anmärkte om systemet som uppfostringsmedel, att det tjänar ej endast till handens och ögats uppöfvande, utan äfven till tankekraftens höjande, till oberoende och ordningskärlek. Platstidningarna uttala sig särdeles fördelaktigt om föreläsningen, som lifligt applåderades.

*

Lotten Seelig gift! I förra veckan sammanviges härstädes å Hötelt Rydberg premieraktrisen vid Dramatiska teatern fröken *Lotten Seelig* och genremålaren Robert Lundberg. Efter vigseln in-togo brudparet och de talrika bröllopsgästerna dejeuner dinatoire i festväningens matsal. Senare begåfvo sig brudpar och bröllopsgäster till Skeppsbron och om bord å ångaren Norra Finland, med hvilken de nygifva skulle företaga en wedding-trip till S:t Petersburg, hvarifrån färden ställes till Helsingfors.

*

Skördad i främmande land. Enligt från Newyork ingånget meddelande har den bekante bassångaren Arweschous unga maka, *Wahlfrid Arweschon*, född *Pohl*, den 9 dennes aflidit efter endast en veckas sjukdom. Den aflidna var allmänt afhållen och sörjes, förutom af make och två små barn, af en stor vänkrets både hemma och i Amerika.

*

En ny kvinnlig tandläkare kommer hufvudstaden att i dagarne erhålla, i det fröken *Elma Levin*, som bedrifvit sina studier dels i Göteborg, dels i Stockholm, här börjar sin praktik den 1 juli i nr 16 Norrmalmstorg.

*

Den spanska prinsessan Eulalia (konung Alfonso XIII:s faster) aflade för några dagar sedan ett besök i den svenska paviljongen vid en af hennes utfärder till Chicagoutställningen.

Efter att omsorgsfullt ha besett paviljongen var infantinnan entusiastisk i sitt beröm; särskildt talade hon om det vackra porträttet af konung Oscar, hvilken hon sade sig känna och värdera som den mest fullkomliga och elegante gentleman. När infantinnan skulle lämna paviljongen, ledsagades hon af den svenske kommisariern, och hans fru öfverlämnade till henne en ofantlig bukett af röda och gula rosor, ombunden med band i de svenska och spanska färgerna.

*

Till den långa hvilan. På Ölme komministergård har aflidit prostinnan *Hulda Laurell*, i den höga åldern af något öfver 82 år: Dotter af prosten Sven Vigelius och hans maka, född *Abelin*, förenades hon år 1833 i äktenskap med dåvarande sockenadjunkten i V:a Emtervik, sedermera kyrkoherden och prosten i Sillerud *Emanuel Laurell*, som aflidit slutet af 1870-talet.

Den aflidna hörde ingalunda till de så kallade hvardagsmänniskornas skara. I rikt mått utrustad med de ädla egenskaper, som sprida glädje och frid, var prostinnan *Laurell* ett mönster såsom god maka, öm moder och husmoder.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

I två år stannade Kerstin i härads höfdingsfamiljen. Hvilken lugn och lycklig tid var det icke för henne! Under denna tid hade hennes herrskap mer än en gång varit bjudet till prosten Thorells, och fröken Anette hade alltid skickat en vänlig hälsning till Kerstin med förfrågan, om icke också Kerstin ville göra sällskap. Men hon undanbad sig alltid bestämt, utan att angifva något skäl. Pastor Filén fanns fortfarande i prostgården, och det talades om i trakten, att han till sommaren skulle gifta sig med prostdottern. Kerstin kunde nu höra det lika likgiltigt, som hade det gällt en fullkomligt främmande person.

»Hvad var icke detta allt att tacka Herren för,» sade hon sig själf.

På jordisk kärlek tänkte hon icke mera. Ett par gånger under dessa två år hade hon haft giftermålsanbud, ena gången af en bruksbokhållare, andra gången af en bland Fosterlandsstiftelsens kringresande predikanter. Men hon hade stilla och ödmjukt afböjt dem båda. Det var icke hennes kallelse, sade hon. Hon ville helst lefva ensam. Icke behöfde hon äktenskapet för att vara lycklig. Den himmelske brudgummen var henne nog.

Sådan hade lifvet gjort den ännu unga och vackra Kerstin Sangvin

FEMTONDE KAPITLET.

Vid sommarens början tredje året beslöt sig härads höfding Valdes för att resa till badort. De diskuterade länge och väl om platsen. Ingen af dem ville fara till ett af dessa ställen, där nöjet bildar hufvudändamålet för besöket, där man mera söker rekreation än verklig hälsa. Slutligen kommo de öfverens om att fara till Skälsö hafsbad- och vattenkuranstalt.

Kerstin skulle följa med. Hennes anställning skulle sluta till hösten, ty gossarne hade nu blifvit så stora, att de skulle in i storskolan i staden, och Kerstin kunde ej längre åtaga sig att handleda flickorna i franska, utan de skulle ha en guvernant, som genomgått ett högre lärarinneseminarium. Men innan man skildes från den afhållna Kerstin, ville man låta henne njuta sommarens ro och hvila tillsammans med den familj, hvaraf hon i två år utgjort en medlem. Därför bjöd man henne med, och Kerstin glädde sig innerligt åt den ljufliga hvilans tid, som förestod. Icke var hon heller orolig för framtiden, ty tack vare härads höfding Valdes frikostighet med presenter, hade hon kunnat lägga af hela sin lön. Tolfhundra kronor! Det var ju en hel förmögenhet för Kerstin.

Skälsö var en tyst och stilla badort. Den låg vid hafsstranden, och där bakom höjde sig terasformigt den gamla medeltidsstaden med sina murar och kyrkor. Det låg en viss mystisk romantik öfver det hela, som Kerstin lifligt uppfattade. Hon kunde timalts ströfva omkring i de väldiga ruinerna, där murgröna och vild vinranka slingrade sig upp efter pelare och brunsvarta murar, där hvita dufvor flaxade och kuttrade under hvälfda, halft vittrade hvalfbågar. Hon vandrade upp genom de tjocka murarnes branta gångar upp på gaslarnes gräsvuxna krön, och där slog hon sig ned, låtande blicken glida hän öfver det blånande, oändliga hafvet. Om aftnarne, när hon öfver varit bönestunden i badhussalongen, tog hon en tur utåt den långsträckt stranden, där vågorna skvalpade in öfver kisel och brun hafstång; där hvilade hon ut på de gamla sätena under buskar och träd, såg ångbåten glida hän genom vattnet, till dess den försvann vid horisonten, då hon ännu länge i den stilla aftonen kunde höra maskinens dunkande ljud ur fjärran. Ja, det var en öfver måttan romantisk stad, inbjudande till drömmeri.

Själva badorten hade en egendomlig prägel. Den besöktes mest af medelklass och fattigt folk. De få förmögna, som funnos där, tillhörde alla de »allvarligas» antal. Det var läkaren, som bestämde tonen. Han var en mycket gammal man, kal i hjässan, skägglös om hakan och tandlös i munnen. Klädd gick han som en bonde, i lång, grå rock, fötterna inträdda i väldiga becksömsstöflar. Fickorna hade han alltid fyllda med ströskrifter, som han delade ut till höger och vänster, ty han var mycket ifrig i att göra religiös propaganda, bara det icke kostade så särdeles mycket. Ty den gode gamle doktor, som skapat denna kurort, var mycket, mycket mån om styfrarne.

Dock lämnades gratis vård åt en hel del medelösa patienter, och häraf kom det sig, att han oftast i den lilla badhusparken såg en egendomlig samling af män i träskor och kvinnor i vad-malkoftor och klumpiga smorläderskängor, vanligen sittande tillsammans i grupper, smörjande kråset ur medhafda matsäckar och drickande vatten.

Ty vatten utvartes och vatten invartes, det var anstaltens lösen.

Icke desto mindre var här en verklig kurort, och många voro de, som vid Skälsö återvunnit en förlorad hälsa. Det var så lugnt och godt, klimatet var så härligt, och för den, hvars själ fröjdades åt andaktsöfningar i alla former, var Skälsö ett förlöfvadt land.

Kerstin trufdes ofantligt väl. Hon gjorde icke många bekantskaper, men bland dem voro åtskilliga lärarinnor från trakterna kring Skälsö.

Särskildt fäste Kerstin sig vid Anna Lugn, en medelålders kvinna med lugnt och allvarligt sinne-lag. Hon var utifrån Österhed, »prinsessans egen socken.»

Ty det fanns en verklig prinsessa där, en blid och älskvärd prinsessa, hvars hela lif gått upp i att göra mänskligheten väl.

Vid en vik af hafvet, omkransad af frisk barrskog och på ena sidan begränsad af höga kalkstensklippor, låg hennes sommarbostad. Det var icke något furstligt lustslott, inredt med prakt och lyx, utan en enkel boning, visserligen bekväm, men utan allt prål. Här lefde furstinnan under den blidare årstiden, dag ut och dag in så mycket hennes svaga hälsa det medgaf sysselsatt

Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!

SPISSBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

SPISBRÖD, många sorter.

med kärleksverk. Ingen verkligt behöfvande gick någonsin utan hjälp från hennes dörr, för alla, icke blott människorna, utan äfven djuren, ömde hennes ädla, varma hjärta. I »sin församling», som hon kallade den, hade hon upprättat en skola och ett barnhem, som helt och hållet underhölls på hennes bekostnad; till ett hem för obotligt sjuka hade hon donerat stora summor och många voro de människovänliga inrättningar inne i den äldriga staden, som utslutande hade hennes alltid öppna hand att tacka för sin tillvaro.

Anna Lugn var lärarinna vid prinsessans skola. På vintern hade hon blifvit sjuklig, och det var nu på furstinnans bekostnad hon vistades inne vid kurorten, medan en god vän till henne skötte skolan den lilla ttd, som återstod, innan examen skulle äga rum. Anna Lugn nästan afgudade prinsessan, och hon kunde icke för sin nyförvärfvade vän upphöra att prisa alla hennes ädla egenskaper.

Kerstin kände ett lifligt begär att få närmare lära känna förhållandena i denna säregna församling. Ett tillfälle erbjöd sig också snart nog, då Anna Lugn bad henne följa med ut till avslutningen i skolan.

Det var en härlig sommardag. Vägen ut till Österhed gick högt upp på berget, från hvars plåta man hade utsikt åt hafvet öfver den nedanför liggande strandhagens furutoppar. Det var endast något öfver en half mil ditut. Vid ingången till prinsessans sommarhem hade, dagen till ära, rests en väldig äreport af friskt löf, där öfverst tronade i väldiga gula och blå blomster ordet

»VÄLKOMMEN».

På sidan innanför porten låg barnhemmet, ett trefligt hus, kring hvars trappa lekte de i snygga bomullsklädnader eller vadmalskoltar klädda småtingarne, som sågo hjärtinnerligt glada och lyckliga ut.

Afslutningen i prinsessans skola var en högtidsdag icke blott i socknen, utan äfven för den kringliggande bygden. Då samlades dit helgdagsklädda skaror för att ähöra examen och få se en skynt af den afhållna furstinnan, som betraktades nästan som ett helgon.

Så var det ock i dag. Den rymliga skolsalen, mera fin och putsad än vanligt på landsbygden och som nu högtiden till ära af ifriga små händer pryddes med en rikedom af löf och blommor, var alldeles fylld af folk. Längst framme i fonden suto på en rad stolar distriktets folkskoleinspektör, biskopen med sin biskopinna, församlingens pastor och några personer, som voro prinsessans gäster för sommaren. Kerstin blef helt förlagen, då äfven hon anvisades en plats därframme. Något framför de öfriga stolarna stod en bekväm gammal länstol, mycket enkel. Där skulle prinsessan taga plats.

Man väntade nu endast på henne. Plötsligt förmärktes en rörelse bland folket nere vid dörren. Man gjorde plats genom att tränga ihop sig så mycket som möjligt. Med ett blid leende på de tunna läpparne trädde furstinnan in, vänligt hälsande åt alla sidor.

Kerstin fick riktig hjärtklappning. Hon hade aldrig sett en furstlig person, och nu var hon så nära en sådan. Hon hade alltid tänkt sig någonting öfvermåttan stelt och högtidligt vid detta, någonting tryckande, besvärande. Men det var icke så. Det låg en sådan enkel och flärdfri hjärtlighet i furstinnans sätt, att hon, likasom alla andra främlingar, genast kände sig lugn och trygg.

Så snart prinsessan sjunkit ned i den fina stolen, började examen med afsjungandet af en sång. Alla de närvarande sjöngo den stående, utom prinsessan, som icke orkade resa sig. Kerstin betraktade henne och såg, att ett drag af lidande präglade det bleka anleat. Ja, hon var mycket sjuk jämnt och ständigt, men hon bar sina plågor med änglalikt tålmod. Aldrig hade någon hört henne klaga.

Här i denna omgivning, bland de glada och lyckliga barnen, trufdes hon, det kunde man se. Och hennes närvaro gjorde ej de små det minsta brydda. De sågo ju sin vänliga beskyddarinna hvarje dag, talade med henne, hade förtroende till henne.

När man kom till kristendomslektionen, tog furstinnan denna om hand. Med sin blida röst framställde hon sina enkla frågor till barnen, utlade svaren och förklarade. De lyssnade uppmärksam. Kerstin kände tårarne uppstiga i sina ögon. Så

hade hon ännu aldrig hört någon undervisa, icke lärarne på seminariet, icke inspektörerna, ja, icke ens den höglärde sirlige biskopen. Hon kände, att för denna kvinna var kristendomen lif och anda. Ack, att den ville blifva det i samma innerliga mening för henne!

Furstinnan förrättade ock själf premieutdelningen och hade de vänligaste ord för hvart och ett af barnen, hvars namn hon kände.

Efter examen blefvo en del personer föreställda för furstinnan, bland dem ock Kerstin. Hon neg, djupt rodnande, det kände hon. Men prinsessan höll hennes hand mellan sina båda fina, hvita händer, såg henne hjärtligt in i ögonen och sade:

»Och nu hoppas jag, att fröken Sangvin gör sin väninna Anna sällskap och äter middag om en stund hos mig i all enkelhet.»

På middag hos en furstinna! Det hade Kerstin sannerligen aldrig drömt om. Och bland alla dessa förnäma damer och herrar, som syntes henne mycket förnämare än den enkla, flärdria konungadottern!

Furstinnans hem var förtjusande. I barrskogen låg det tätt invid hafsstranden. Det hade utåt sjön en stor, rymlig veranda, omskuggad af vida vinrankor. På denna var middagen dukad vid en mängd småbord.

Den våning, furstinnan bebodde, var lika enkel som hon själf. Ingenting skvallrade om slott och gemak.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Innehållsförteckning.

Elpis Melena, »Kretas välgörarinna»; af Cecilia Bååth-Holmberg. (Med porträtt) — Ungmor i trädgården; poem af A. U. Bååth. — Äktenskapsförhinder; dialog af Efraim Rosentius. — I hushållspenningfrågan: Tretusen kronor strecket. II; af B. Nilsson. — Spanska flickor; tecknad för Idun af C. H. E. R-y. (Forts.) — Till Iduns samtliga läsarinor. — Ungkarl; skiss för Idun af A. W.-ff. — Ur notisboken. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Forts.) — Tidsfördrif.

Fyrkantgåta.

Första vågräta och lodräta raden betecknar namnet på en blomma. Andra dito namnet på en fågel. Tredje dito namnet på en muhamedansk fältherre. Fjärde dito ett fruntimmersnamn. Femte dito en fyrverkeripjä. Axel.

Stjärnteckentrekant.

Vågen	Lejo-net	Fi-skarne	Skor-pionen	Lejo-net
Lejo-net	Fi-skarne	Tvillin-garne	Vågen	
Fi-skarne	Tvillin-garne	Vattu-man		
Skor-pionen	Vågen			
Lejo-net				

De här angifna stjärntecknen ersätts med en bokstav för hvart och ett. De mot hvarandra svarande raderna beteckna hjälten i en opera, en forntida furste, en månad och en ändelse.

Lösningar.

Logogryfen: Norrland; land, narr, ord, al, ro, and, odla, Ola, Ran, norr, rand, Nora, Dora, dal, rodna, ar, rol, lo, rad, ond, anor, loda, Aron, aln, rond.

Charaderna: I. Strömkarl. II. Brevfåg.

Schackgåtan: Primula elatior. Orden äro: 1) Pleise, 2) raktvål, 3) Igelsta, 4) midnatt, 5) Ucayali, 6) Livorno, 7) atelier.

Kryptogrammet: Pianoforte.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Mitt ord du ej i ordbok fann, men bildligt dock det nyttjas kan om kretsen där af tärnor små och fagra barn — så gissa då!

Tre ting jag dig bör säga här: att det bestämt till formen är, att sammansatt det städse var, och att det fjorton delar har.

Af dessa fjorton lätt och nätt du fogar hop på fiffigt sätt de småord, du ur ordet får. Ja, låt nu se, hvad du förmår!

Säg mig en man, i bibeln nämnd. Och hvart förbrytar'n blifver stämd. Hur det väl nämnes, som är kvar. Hvad säkert mången skjutit har. Ett verktyg se'n i snickarns hand. En stad så skön på Rhenens strand. Hvad mannen åt sin fästmö ger, och hvad hon ger i värde mer. Hvad med ett spjut man gifva kan — med orden stundom ock försann! Och säg hvad nordan städse var. Hvad svarar väl mot kära far? Hvad du till plättar ofta fick. Ett namn på frukt i kokadt skick. Hvad mången »tanten» kalla plär. Hvad flitens sinnebild ju är. Och nu du kanske säga vill, hvart »alla vägar bära till». Nämn drottningen blanda blommor små. Ett »ondt», som barnen stundom få. En dundergod i fornda da'r. Hvad stackars »murre» städse var.

Hvad bör väl fröt i svartan mull? Hvaraf är himlen ofta full?

Säg, hvad hon var, min lilja hvit, för'n något stoftrand hunnit dit?

En man, som drog på korståg ut; hans lefnad fick ett sorgligt slut.

Hvem går sin väg så sakta fram? Nämn mig en släktinge till Kam.

Ett ord, som nog förargligt var och är och blir i alla da'r!

Hvad vill väl liten gärna bli? Hvad står väl trädet stundom i?

Säg, hvad den trötte längtar till. Hvad liten fågel »sätta» vill om våren, kärleksvarm och glad.

Ett »namn på namn» du ofta sad. Illistighetens sinnebild.

Ett slag af »katt» så arg och vild. Två ord som rimma på hvarann', och båda här du hitta kan,

ty — »man det ena taga bör, där man det andra fick», du hör. Ett mått för rymd, är ganska nytt.

En gammal vikt, man re'n förbytt. Hvem lockat har så mången gång och tjusat seglar'n med sin sång.

Dock ve, den därtill lyssnat har, han dödens säkra byte var.

Jag fyra namn nu höra vill på fåglar, du nog känner till: en sjunga kan, det säkert är, och röd om hakan vara lär;

den andra »spelar», säger man, och vackert spel det är minsann; den tredje hastigt dyker ned och fångar fisk, så är hans sed;

den fjärdes namn är släktnamn visst — på mod han mände lida brist, ty den, som »just en kruka» var med fågelns namn man kallat har.

Hvad gör väl hjärtat mjukt som vax? Hur nämndes badhus fordomsdags? Nämn en som ofta »högg i sten», dock icke högg till någons men.

Hvad mången vers man ofta fann förutan det och det minsann. En engelsk skald, som blind ju var. Ett andra namn, som Irland har. Hvad jordisk skatt fördärfvar lätt. Säg mig en kung af Odins ätt!

Jag tvänne gåtor än dig ger och sedan lägger pennan ner. En hufvudstad i ett »förbund»; och så du säger strax på stund, hvad du helt säkert nu har fått — med heder du ur leken gått. Jag här dig säger mitt: »adjö»! Och tecknar mig

En gammal mö.
S—m.

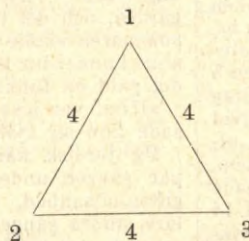
Charad.

»Mitt första» finnes i skogen och växer högt, som man vet.
»Mitt andra» finnes där äfven, men växer gör inte det.

»Mitt tredje» det måste alla, som lefva på denna jord.
»Mitt fjärde» är ett så kalladt samordnande bindeord.

»Mitt hela» finnes i Tyskland långt mera än annorstäd's. Af vissa mäktiga herrar dess skiftande öden led's.

Triangelgåta.

Siffrorna omkring denna triangel skola ersättas med bokstäver, så att raden 1—4—2 betecknar namnet på ett instrument, raden 1—4—3 benämning på en insekt, raden 3—4—2 ett adjektiv.

Milan.